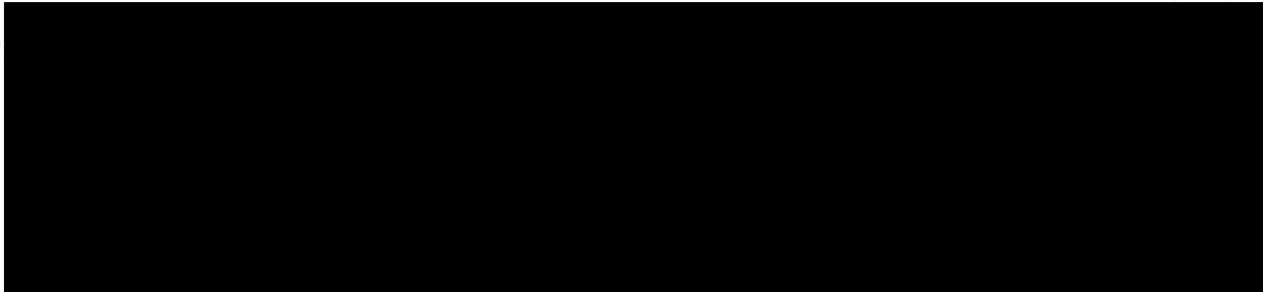

27

a Szombathelyi Járásbíróság útján
ügyszám: **59.Szk.1163/2017.**
az Alkotmánybíróság részére
Budapest

Ügyszám: IV/1875-0/2017.		SZOMBATHELYI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
Érkezett: 2017 SZEPT 29.		Erkezett:	
Példány: 1	Kezelőiroda:	2017 SZEPT 22	
Melléklet: 35 db	↓	Példány: ..... Mell.: meglat. db	
		Az ügyirat száma: 59.Szk.1163/2017/7	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

... határozat megsemmisítésének megvalósítását megkövetelő indítványozók képviseletében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Szombathelyi Járásbíróság által **59.Szk.1163/2017/6/I.** szám alatt hozott jogerős végzéssel szemben

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

nyújt be, amelynek keretében kéri, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerinti hatáskörében eljárva állapítsa meg, hogy a támadott végzés sérti az indítványozóknak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében és X. cikk (1) bekezdésében elismert jogát, ezért az alaptörvény-ellenes, amelyre figyelemmel a támadott végzést az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján **semmisítse meg!**

1./ Az indítványozók Szombathely megyei jogú város egyik forgalmas részén a berepedezett járdát – a repedezett részen – vízben oldódó zománccfestékekkel négy élénk színre festették ki. Ellenük az elsőfokú szabálysértési hatóság a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 196. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő köztisztasági szabálysértés miatt indított eljárást, amelynek során őket figyelmeztetésben részesítette. Az indítványozók az elsőfokú határozattal szemben kifogást terjesztettek elő, amelynek eredményeként a Szombathelyi Járásbíróság az elsőfokú határozatot a támadott végzésével hatályban tartotta.

2./ Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az

1104

Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

A támadott végzés azzal, hogy hatályban tartotta az indítványozók mint eljárás alá vont személyek felelősségét megállapító elsőfokú szabálysértési határozatot, az ügy érdemében határozott. A támadott végzés ezzel az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint megsértette az indítványozóknak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében és X. cikk (1) bekezdésében elismert jogait. A támadott végzés az indítványozókkal szemben folytatott szabálysértési eljárásban született határozatot az indítványozók kifogása alapján vizsgálta felül, így az indítványozók az ügyben érintettek minősülnek. Az indítványozóknak a támadott végzéssel szemben a Szabstv. 116. § (3) bekezdése szerint további jogorvoslati lehetősége nincsen.

A jelen ügyben felvetett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mivel azt a kérdést veti fel, hogy a köztisztasági szabálysértés elkövetése megállapítható-e akkor, ha az elkövetési magatartás a véleménynyilvánításhoz való jog, illetve annak speciális megfogalmazása, a művészi alkotás szabadsága gyakorlásának minősül. Ezen túlmenően a bírói döntést annak alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta, mivel az elsőfokú szabálysértési határozat hatályban való tartásával a bíróság az indítványozók szabálysértési felelősségét megállapította, így az indítványozók véleménynyilvánítását és művészeti tevékenységét jogellenesnek minősítette.

A támadott végzést az indítványozók jogi képviselője 2017. augusztus 25-én vette kézhez, így az alkotmányjogi panasz 2017. október 24-ig nyújtható be.

3./ A véleménynyilvánítás szabadsága a vélemény szimbolikus kifejezésére is kiterjed [95/2008. (VII. 3.) AB határozat, ABH 2008, 782, 787.]. Az indítványozók azon magatartása, hogy a rossz állapotú, repedezett, balesetveszélyes járda állapotára négy élénk szín felfestésével hívják fel a figyelmet, ennek megfelelően az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert, a véleménynyilvánítás szabadsága által védett cselekedet. A járdák megfelelő állapotban való fenntartása a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 9. § (2) bekezdés b) pontja szerint a helyi önkormányzat feladata, így ez a szimbolikus véleménynyilvánítás egyben a helyi önkormányzat tevékenységének bírálatát is megvalósítja, ekként pedig a közügyek megvitatása körébe tartozik.

Az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében elismert, a művészeti alkotás szabadságához való jog „tágabb értelemben a véleménynyilvánítási szabadsághoz tartozik” { 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 170, 171.; hivatkozva a 18/2014. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [13]}. A repedezett járdák négyszínfestése a street art körébe tartozó olyan képzőművészeti értékkel bíró alkotás, amely egyben az előzőekben kifejtettek szerint a közügyek megvitatása körébe eső kifejezéstartalmat hordoz magában. Megjegyzik az indítványozók, hogy a repedezett járdák négyszínfestését mint a street art körébe tartozó képzőművészeti alkotást – a közrend iránti elkötelezettségéről ismert – Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat képviselő-testülete a 2017. szeptember 7-i ülésén a

járda felújításáig a street art körébe tartozó, ideiglenesen megőrzendő kulturális értéknek minősítette.

A kifejtettek szerint az indítványozóknak a szabálysértési felelősséget megalapozó magatartása az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert alapvető jog, illetve annak speciális megfogalmazásaként az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében elismert alapvető jog érvényesülési körébe tartozik. Ez az alapjog-gyakorlás a támadott végzés által korlátozást szenvedett, mivel az az indítványozók magatartását jogellenesnek minősítette.

4./ A véleménynyilvánítás szabadsága, illetve a művészeti szabadság kiemelkedő alkotmányos védelemben részesülnek, azonban nem korlátozhatatlan jogok.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint „[a]lapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21]}

Abban az esetben, ha az eljáró bíróság „az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvényellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}.

5./ A támadott végzés az ügy alapjogi érintettségét azonosította ugyan, azonban nem teljeskörűen végezte el az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti, szükségességi-arányossági vizsgálatot.

5.1. Az eljáró bíróság nem vitatta azt, hogy az indítványozók magatartása a véleménynyilvánítás szabadságának megnyilvánulása, sőt, megállapította azt is, hogy annak tartalma (a balesetveszélyes helyzetre való figyelemfelhívás) „önmagában” helyes volt. A támadott végzés ezzel az ügy alapjogi érintettségét azonosította.

5.2. Azt is rögzítette a támadott végzésében a bíróság, hogy az indítványozói alapjog korlátozására más tulajdonának védelme érdekében került sor. Ennek során ugyan kifejezetten nem mondta ki, de tartalmilag mégiscsak azt állapította meg a bíróság, hogy a jogkorlátozásnak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében előírt szükségességi feltétele a tulajdonhoz való jog vonatkozásában teljesül.

Az indítványozók álláspontja szerint a köztisztasági szabálysértés tényállása esetében a védett jogtárgy nem a tulajdonhoz való jog, hanem a közterület tisztasága. Az alapjog-

korlátozás szükségessége (amelyhez képest aztán az arányossági mérlegelést el kell végezni) ezért a köztisztasági szabálysértés esetén ezért nem a tulajdonhoz való jog, hanem a közterületek tisztasága. A tulajdonhoz való jogot a szabálysértési jog rendszerében a rongálás tényállása védi, az pedig értékcsökkenés hiányában a jelen ügyben fel sem merült, hogy rongálásnak minősülne az indítványozók magatartása.

A köztisztaság ugyan szolgálhat alapvető jog korlátozása szükségessége indokául, azonban mint elvont érdek, a véleménynyilvánítás szabadságának enyhébb korlátozását indokolhatja csak {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [24]}, mint ha arra másik alapvető jog, a tulajdonjog védelme érdekében került volna sor.

5.3. Egyáltalán nem vizsgálta a bíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint a jogkorlátozás alaptörvény-szerűségéhez szükséges másik szempont, az arányosság érvényesülését.

5.3.1. Az arányosság érvényesülésének vizsgálata hiányában – a tartalmi mérlegelés esetleges eredményétől függetlenül, önmagában az arányossági vizsgálat elmaradása miatt – az indítványozói álláspont szerint nem teljesült 3/2015. (II. 2.) AB határozatban a bíróságokkal szemben megfogalmazott azon követelmény, hogy „a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.”

5.3.2. A szabálysértési jog – különösen a Szabstv. hatálybalépése óta – egyértelműen kriminális jelleget öltött, így arra vonatkozóan is alkalmazandó a véleménynyilvánítást korlátozó szabályok megszorító értelmezésének követelménye {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [42]} Az arányossági mérlegelés elmaradására figyelemmel a megszorító értelmezés követelménye a támadott végzésben egyáltalán nem érvényesült, ami önmagában is alaptörvény-ellenessé teszi a támadott végzést.

5.3.3. Az arányossági mérlegelés keretében figyelemmel kellett volna lenni arra, hogy az indítványozói oldalon a szimbolikus, a street art eszközeivel kifejtett véleménynyilvánítás a korábbiakban kifejtettek szerint a közügyek megvitatása körébe tartozik, amely a véleménynyilvánítás szabadságának legerősebben védett aspektusa {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [42]}. Ez a magatartás egy olyan elvont érdek érvényesülése érdekében, mint a köztisztaság, csak igen szűk körben lehet korlátozható. Figyelemmel arra, hogy az indítványozók egyáltalán nem szemeteltek, illetve a környezetbe semmilyen káros vagy szennyező anyagot nem bocsátottak ki, a jelen ügyben nincsen olyan kényszerítő körülmény, amely az indítványozói alapjogok korlátozását elkerülhetlenné tenné.

Még abban az esetben is, ha a tulajdonjogot elfogadnánk a jogkorlátozás szükségessége alapjául, azt az arányossági mérlegelés körébe kellett volna vonni, hogy a repedezett járda tulajdonosának oldalán az elszenvedett sérelem két okból is csekély: részben a repedezett járda nem szenved értékvesztést a négyzínfestéssel, így tulajdonosi érdeksérelem sem következett be, részben pedig a véleménynyilvánításra arra figyelemmel került sor, hogy a repedezett járda tulajdonosa nem tett eleget a járda rendeltetészerű állapotban, biztonságosan való fenntartására irányuló jogszabályi kötelezettségének.

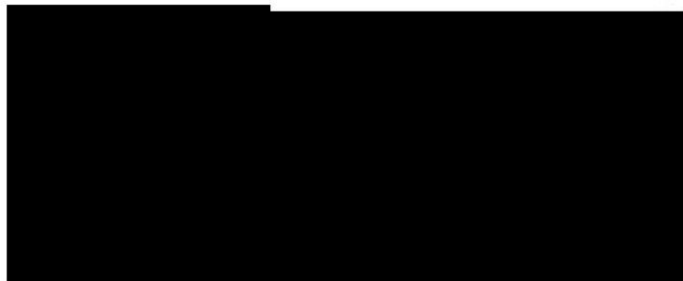
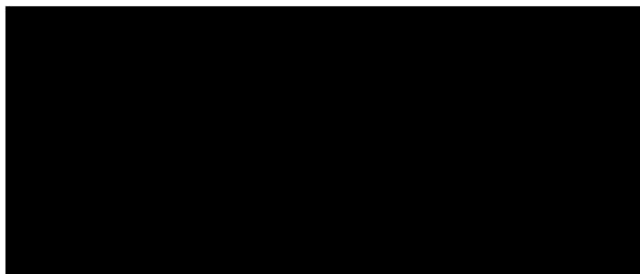
Az arányossági mérlegelés konkrét ügyben való elvégzése minderre figyelemmel az indítványozók véleménynyilvánítási szabadságának korlátozása alaptörvény-szerűség szempontjából meghatározó lett volna.

5.3.4. Az indítványozók álláspontja szerint azzal, hogy a támadott végzés úgy állapította meg az indítványozók szabálysértési felelősségét, hogy a bíróság által is elfogadottan a véleménynyilvánítás szabadsága körébe tartozó magatartásuk vonatkozásában a jogkorlátozás szükségességének fennállását helytelen alapon állapította meg, továbbá a jogkorlátozás arányosságát egyáltalán nem vizsgálta, a támadott végzés sérti az indítványozóknak az Alaptörvény IX. cikkében elismert alapvető jogát, illetve az annak részjogosítványát képező X. cikk (1) bekezdésében elismert alapvető jogát.

6./ Az indítványozók és jogi képviselőjük az indítvány közzétételéhez – az indítványozók személyes adatai és a jogi képviselő elérhetőségeinek kivételével – hozzájárulnak.

Szombathely, 2017. szeptember 15.

Tisztelettel:

A large black rectangular redaction box covering the signature area of the document.A large black rectangular redaction box covering the signature area of the document.